

3Móz; 5; 1-10.

Ha valaki azzal vétkezik, hogy átkozódást hallott, de nem jelentette... Ha valaki – bár nem vette észre, de – egy féreg teteméhez ért, vétkessé vált. Döbbenetesek ezek a szavak. Mert ezek az igék önmagukon messze túlmutatnak. Ezek segítenek megérteni, mit jelent Isten tökéletes szentsége, mely szentség mindenre kiterjed. S mit jelent az ember mai állapota, jóra való képtelensége, a társadalom romlottsága. Mi nem is érzékelünk sokszor problémát, noha olyan dolgok történnek, melyek Isten szerint élet-halálkérdések. (3Móz; 24:13-16.) Mert ekkora a szakadék a szent Isten és a bűnös ember között. Rámutat ez az ige, hogy mennyire más az Isten és az ember gondolata a tisztaságról, jóságról, szentségről.

Aztán rámutat arra is, hogy mikor napi imánkban arról beszélünk, hogy „szenteltessék meg a Te neved”, akkor annak tartalma van. Nem egy értelmetlen varázsigét ismételtünk babonásan: abrakadabra, vagy valami hasonló értelmetlenséget mantrázunk, hanem egy értelmes és fontos kérést viszünk az Úr elé, melynek egy részjelentése az, hogy a világ a maga átkozódásával nehogy vétekbe sodorjon minket.

Aztán segít megérteni ez az ige, hogy mit is jelent, mikor Isten arról beszél, hogy királyi papsággá, szent néppé akar formálni minket. Egy olyan közösséggé, melynek a nyelvezete az áldás. Ahol az átkozódás extrém jelenségnek számít, megengedhetetlennek, mely ha ad abszurdum mégis előfordul, akkor hivatalból üldözendő, és kiirtandó, mert egyszerűen a szent nép lényegével összeférhetetlen, hogy ilyesmi történjen benne. Nehéz nekünk ezt megértenünk, elképzelünk. Mert mi olyan világban élünk, amelyben Isten szidalmazása általános, s annak kell büntetéstől, kinevetéstől, megszegyenítéstől tartania, aki áldja az Istent. Nem olyan régen Isten áldása még hivatalból üldözendő tevékenység is volt. Pl. egy biológus, nem tudom, meddig maradhatott volna az állásában, ha az óráin Isten teremtésének gazdagságáról és tudatos tervezéséről beszélt volna.

Aztán segít ez az ige megérteni a bűn fogalmát is. Segít meglátni, hogy a bűn nem csak egy etikai fogalom. Mert a bűn nem csak etikai romlást jelent, azaz hogy erkölcsstelené válsz, hanem egzisztenciális romlást is, azaz hogy megbetegszel és meghalsz. A bűn következménye tehát nem pusztán az, hogy rossz ember leszel, hanem az, hogy halott leszel, totálisan tönkre ment, kárhozott lélek. Segít ez az ige megérteni, hogy a bűnnek nem azért következménye a halál, mert Isten, mint egy örömgylkos erkölcsös, jön és elrontja a játékot azzal, hogy halálra ítél. Hanem azért, mert a bűn tönkretesz. Ebben az összefüggésben érthető, hogy miért probléma egy tetem észrevétlen érintése. Mert csakugyan észrevétlen is tisztátalanná tehet, mert a vírusok és baktériumok nem fognak illedelmesen kopogtatni, mikor a tetemről a testedbe költöznek, hogy felhívják magukra a figyelmet. S kiderül, hogy nem az Isten büntetése ö, hanem maga a tisztátalanság, maga a bűn. S azokban az esetekben is így van, ahol nem ilyen világos Isten törvénye megszegésének és következményének az összefüggése. De ne feledjük el, a tetemérintés kapcsán is csak száz éve értettük meg Isten parancsának okát. De minden bűn rongálja az életet. Egy tanítónőről halottam, hogy sehogy se bírt az osztályával. Aztán felborult a vérnyomása, s át kellett helyezték egy nyugisabb munkakörbe. A kis, alsós gyerekek bűne, meg a szülők bűne, tudniillik, hogy elmulasztották a nevelést, rombolólag hat az életre. A jog ismer élet ellenes bűnöket. A valóság pedig az, hogy csak élet ellenes bűnök vannak, mert minden bűn az élet ellen hat.

Aztán az is kiderül ebből az igéből, hogy milyen erőtlenséggel az az áldozat, az ószövetségi áldozat, amit az ember képes hozni. Hisz mit használ egy égő áldozat, ha egy tetem érintésétől elkaptam egy halálos kórt? S ugyanennyi hatása van az átkozódás jóvátételében is. Hisz képtelenség, hogy egy bárány elégetése gyógyítson, vagy megszüntesse a botránkozást, vagy eltörölje a kimondott szavakat. De egyszerű is lenne, ha az életünkhöz mellékelve lenne egy „delete” gomb, mint a számítógéphez. Ha a számítógépen elrontok valamit, egyszerűen megnyomom ezt a gombot, s máris minden olyan, mintha sohasem lett volna ott semmiféle hiba. Milyen egyszerű lenne, ha az életben is lenne egy ilyen gomb. Csak kijelölném az elrontott szakaszt, és végleg kitörölhetném. Kérdés lenne persze, hogy mi maradna így az életünkből, maradna-e egyáltalán valami, ami tényleg hibátlan. De a valóságban nincs ilyen gomb. Az emberi áldozat sem az. A múltat eltörölni, megváltoztatni senki sem tudja, és Isten se akarja. Isten nem a múltadat akarja megváltoztatni, hanem a jövődet. A múlt elintézésének, a bűnök elintézésének a módja egészen más. Az ember a megoldást abban keresné, a múltat egyszerűen letagadom, a kartonokat megsemmisítem, a bizonyítékokat eltüntettem, az emlékeket manipulálom. Esetleg személyazonosságot váltok, és újat kezdek. Isten ennek pont az ellenkezőjét mondja. Mit csinálj az elrontott, vétkekkel terhelt múlttal? – Valld meg! Ne magadba temesd, hanem valld meg, mert ez segít abban, hogy megszabadulj tőle. Persze kétségtelen, hogy a bűnvallásnak vannak kényelmetlen következményei is. Például pénzbe kerül, hisz jóvátételi áldozatot kellett vinni utána. Sőt súlyosabb bűnök esetén még komolyabb következmény is lehet, mint egy kis pénz elbukása. Isten mégis azt mondja: Valld meg! Aztán a bűnvallás további kellemetlen következménye, hogy emberek megvetésébe ütközhetsz. Emberek összesúghatnak a hátad mögött: „Pedig milyen rendes embernek látszott”, vagy „Nekem mindig is gyanús volt”. Mások meg megharagszanak. Ráadásul pont azok, akikhez érzelmileg közel álltál. Meg azok is, akik szeretnének hinni az ember alapvető jóságában, s haragszanak, mert bűnvallásoddal ingatod a tévhitüket. S azok is, akik képmutatók, mert nincs elég bátorságuk ahhoz, hogy ők is megtegyék ezt a lépést. Mindezek miatt nem könnyű felvállalni ezt a lépést. Isten mégis azt mondja: Valld meg! – Jézus pedig ezt a lépést azzal segíti egy keresztyén közösségben, azzal biztosít a bűnvallónak védelmet, hogy azt mondja a többieknek: „az vesse rá az első követ, aki nem vétkezett”. Meg azt is: „Ne ítéld, hogy ne ítéless!” És az egész Újszövetséggel tudatosítja, hogy Isten dolga az ítékezés és nem a miénk. Isten tehát azt mondja nekünk a bűnökkel terhelt múltról: Valld meg! Mert igenis szembe kell nézni azzal, hogy kik vagyunk, hogy egy cipőben járunk, s hogy éppen az a bajunk, hogy a jóra való képességünk magunktól erősen korlátozott. És kell ez a szembesülés a gyógyuláshoz.

De másmilyen következményei is vannak a bűnvallásnak. A 32. zsolttárban olvashatunk arról, hogy a rejtegetett bűn hogyan rombolja és betegíti meg az életet. Aztán pedig a zsolttáros arról számol be, hogy mikor bevallotta bűnét, a lelke hallatlan módon felszabadult, a szívről a kő leesett, s a bűn megbocsátást nyert. S kiderült, hogy a bűnvallás után is van

élet, ráadásul felszabadultabb, őszintébb és boldogabb élet. Nem csoda ez, hisz a képmutatás rengeteg energiába kerül. A bűnvallás utáni életben viszont a szeretet is nagyobb. Mert megtapasztaljuk, hogy Isten a múltunk ellenére is szeret, s ráadásul azoknak a szeretetét sem veszítjük el, akik valóban szerettek minket. Akik igaz szeretettel szerettek. A többi pedig – hadd mondjam így – nem számít. Különösképpen akkor nem kell félni attól, hogy szeretteink szeretetét elveszítjük, ha egyrészt ők is keresztyének, másrészt, ha korábban sem voltunk túlságosan képmutatók, azaz ha nem akartunk korábban sem bálványként tetszelegni előttük. Nagyon fontos, hogy mind a családban, mind pedig a gyülekezetben úgy alakítsuk a légkört, hogy se a képmutatás, se az ítélkezés ne harapózhasson el. Hanem legyen őszinteség, bűnvallás, megbocsátás és mindezek felett szeretet.

Aztán arra is megtanít minket ez a mai íge, hogy amikor bűnökről és bűnvallásról beszélünk, akkor ne csak a nagy, cégéres bűnökre gondoljunk. Nehogy aztán valami versengés alakuljon ki, amelyben szinte dicsekednénk a bűnökkel, s versenyeznénk azon, hogy ki a bűnösök közt az első, s szinte szégyellnie kellene magát annak, aki elkerülte a legzafosabb bűnbeeséseket. A gőg sem olyanformán nem jó, ha abból fakad, hogy én nagyobb bűnököt tudok megvallani, sem olyan formán, ha abból, azért én mégis egész rendes ember vagyok a többiekhez képest. Ez így csak szeretetlenségbe, gőgbe és újabb bűnökbe vezető tévút lenne. Hogy e tévutaktól megmentsen, ezért irányítja rá ma Isten igéje a figyelmünket az un. kisebb bűnökre. Mert a bűnnek nem a mérete érdekes, hanem a hatása. Nem az számít, hogy a bűn mekkora, hanem az számít, hogy a bűn öl. Mindegy, hogy kicsi, skorpió méretű vagy mikroszkopikus vírus méretű, vagy hatalmas medve nagyságú a bűn. Csak az számít, hogy a bűn öl. Ezért meg kell tőle szabadulni oly módon, ahogy Isten tanít. Azaz meg kell vallani, és áldozatot kell hozni. Az emberi áldozatra csupán azért van szükség, hogy komolyan vedd a dolgot. Nem mint az a kisgyerek, akinek szülei már megtanították, hogy ha valami rosszat tesz, akkor mondja azt, hogy bocsánat. Úgyhogy bátran teszi a rosszat, mondja, hogy bocsánat, s szalad tovább újabb rosszat tenni. A felnőtt is hajlamos erre, ezért kell az emberi áldozat. Egyfajta pedagógiai jelleggel. Mint annak idején a kollégiumi szobában, ahol két forintot kellett fizetni minden szó után annak, aki csúnyán beszélt. Év végén bőven volt mit elfagyizni, de azért az év végére már kevesebb lett a csúnya szó, leszoktak a ronda beszédről. Ilyen szempontból fontos az ember áldozata, segít szabadulni a büntől.

Bűnbocsánatot viszont az ember áldozata nem tud szerezni. A múltat ilyen szempontból Jézus rendezte el. A múltra ő bocsánatot szerzett, de a múltadat ő sem változtatta meg. Viszont ha a magad bűnbánatával, bűnvallásával, erőfeszítéssel, önfegyelmeléssel, lemondásaiddal és áldozataiddal az ő áldozatához kapcsolódsz, akkor ő megváltoztatja a jövőd. Mert ha Jézust valóban befogadod, ő minden megváltoztat az életedben. Első sorban is az életed irányát. A halál felé zuhanásból a menny felé emelkedés lesz. Azt gondolom, ez elég jelentős változás. S ez a változás – ha megtörtént – meglátszik a viselkedéseden is. Például képessé válsz az alázatra, a bűnvallásra és az áldozatra, a bűnelhagyásra, a bocsánatkérésre és megbocsátásra. Bizony nagyon nagy változás ez. De ha mégis kell ez neked, akkor hallgass Isten útmutatására; bűnvallással tedd le múltadat, és áldozatul add oda az Úrnak szívedet. Ámen.

1. Olvassátok el, hogy mit mond a Heidelbergi Káté 99. és 100. kérdés-felelete a tiszta beszédről!
 2. Keressétek ki a 3Móz 24:13-16-ot, és nézzétek meg, hogy Isten szerint milyen súlya van az átkozódásnak!
 3. Mit kell tегyen, aki vétkeessé vált valamilyen módon?
 4. Sajátmaga elvégezheti-e az ember magáért az áldozatot? Kinek kell az áldozatot bemutatnia?
 5. Ki a mi főpapunk, aki valóban büntörlő áldozatot mutatott be értünk?
- a) Volt olyan ember, akit nagyon tiszteltél, aztán *kiderült róla* valami megbotránkoztató bűn? Hogyan hatott ez rád?
 - b) Volt olyan, hogy egy általad tisztelt ember bűnbánattal *bűnvallást tett*? Hogyan hatott ez rád?
 - c) Van olyan élményed, amikor te tettél bűnvallást? Milyen következményei lettek?
 - d) Van olyan közösséged vagy van olyan személy, aki előtt meg tudod vallani megbánt bűneidet?
 - e) Szerinted fontos megtanítani a gyerekeket arra, hogy a bocsánatkérés ugyan fontos, de ezzel még nincs minden elintézve? Hogyan lehet megtanítani erre őket?
 - f) Meglátszik viselkedéseden, hogy befogadtad Jézust, pl. azzal, hogy tudsz bocsánatot kérni és megbocsátani?